

Speech Sybrand Buma

CDA Congres Groningen November 2018

Beste CDA vrienden,

In 1983 kwam ik als beginnend student met de trein aan in Groningen.

Alles was nieuw voor mij.

Vreemd was de weeïge zoete geur die je in de hele stad rook.

Het teken dat de jaarlijkse bietencampagne was begonnen.

De zoete geur kwam van deze suikerfabriek,

waar wij vandaag ons CDA-congres houden.

Groningen is voor mij vol met persoonlijke herinneringen.

Alleen al daarom is het mooi om hier vandaag te zijn.

Maar er zijn meer redenen.

Stad en ommeland hebben de afgelopen jaren veel te verduren gehad.

Iedere aardschok opnieuw.

We zijn hier vandaag dan ook om naast de Groningers te staan.

Naast de inwoners,

maar ook naast ondernemers,

boeren en anderen voor wie de aardbevingen niet alleen hun veiligheid raken,

maar ook hun bedrijf en levenswerk.

Een van de eerste daden van dit kabinet was het onomkeerbare besluit om te stoppen met de gaswinning.

De kraan gaat dicht.

Omdat het nodig was.

Voor de veiligheid,

en voor de toekomst van de Groningers hier in het Noorden.

Tegelijkertijd is de weg daar naartoe nog lang.

Ik besef heel goed dat veel van het incasservermogen van de Groningers is gevraagd.

Té veel.

Het herstel van vertrouwen is een weg van lange adem.

Maar wij moeten voortgaan op die weg,

stap voor stap,

met alle moeilijke en gevoelige beslissingen die dat vraagt.

Ik wil op deze plek een woord van dank richten aan de vele CDA'ers die in de afgelopen jaren voorop gingen in de strijd voor de erkenning van zorgen van de inwoners in Groningen.

Albert Roodenboog,

Anno Wietze Hiemstra,

Patrick Brouns,

Ronald Knecht,
René Paas.

Van hen hoorden we heel direct over de vele vragen,
de angsten en ook de boosheid van heel veel mensen hier in
Groningen.

En dankzij hen konden Agnes Mulder, Anne Kuik en Pia Lokin
deze roep om gerechtigheid en erkenning van de zorgen met
extra kracht in Den Haag over het voetlicht brengen.

Ik denk dat ik mede namens u spreek als ik zeg dat ik grote
waardering en respect heb voor deze mensen en alle die ande-
ren die zich hebben ingezet voor het welzijn van Groningen.

Er is nóg een reden om vandaag in Groningen te zijn.
Dit is de stad en de provincie van onze voorzitter Ruth Peet-
oom.
En haar een-na-laatste congres, zoals ze net heeft gezegd.

Ruth,
je bent nog niet weg,

maar omdat we hier vandaag in jouw Groningen zijn wil ik toch dit tegen je zeggen.

Toen jij in 2011 aantrad trof je een verdeelde partij.
Een partij die met zichzelf overhoop lag.
Jij zocht en vond de gezamenlijkheid.
Je zette nieuwe lijnen uit met het strategisch beraad,
je liet leden meepraten en meebeslissen.

Zo hervonden we het zelfvertrouwen.
We zijn een partij die weer vooruitkijkt.
En daar mag je heel erg trots op zijn.

Sterk in het midden,
dat was en is onze gezamenlijke opdracht voor de partij.
Want polarisatie en het uitvergrooten van tegenstellingen past ons niet.
Niet bij onze partij,
en niet bij ons land.
Het is on-Nederlands.

De verharding van het debat,
in de politiek,
op de sociale media en op straat,

is veel mensen een gruwel.

Bij de laatste algemene beschouwingen heb ik mij uitgesproken tegen die verruwing.

Vanuit een soort plaatsvervangende schaamte.

Welk voorbeeld stelt de politiek,
als Kamerleden elkaar 'ga terug naar je eigen land' toeroepen?

Welk voorbeeld geven Kamerleden als zij met filmpjes op social media collega's bewust in een kwaad daglicht zetten?

Ik kan en wil daar niet aan wennen.

En ik zal mij met de hele CDA-fractie daartegen blijven verzetten.

CDA-vrienden,
Politieke flanken,
op links of rechts,
lossen de problemen niet op.
Ze maken kabaal.
Zonder antwoorden.

Ze roepen schande.

Zonder een haalbaar alternatief.

Maar voor veel mensen zijn zorgen helemaal niet links of rechts.

Ze gaan over hele gewone zaken.

Het onderwijs voor je kinderen,
de zorg voor je ouders,
en de manier waarop we in dit land met elkaar omgaan.

Zeker nu wij zelf met de collega's in de coalitie vorm geven aan onze toekomst,
kunnen we die haalbare antwoorden wel laten zien.

Dat doen we iedere dag.

- door de zorg voor onze ouderen te verbeteren;
- door te zorgen dat er daadwerkelijk meer agenten komen;
- door na jaren van bezuinigingen onze krijgsmacht weer op orde te brengen;
- door ervoor te zorgen dat gezinnen en werkenden echt minder belasting gaan betalen;

- maar ook door – heel concreet – de gevangenis in Veenhuizen open te houden, zodat de bewaarders hier hun baan behouden, omdat er elders in het land werk genoeg is.

Dit is onze boodschap aan de kiezers:

Kiest u voor veel kabaal zonder oplossingen,

of voor een partij, die

- stap voor stap –

maar heel concreet,

laat zien dat verandering wel degelijk mogelijk is?

De opdracht die dit kabinet zichzelf heeft gesteld is het herstel van vertrouwen in de samenleving.

Dat is een grote opdracht,
die geldt voor de hele politiek.

Dat vertrouwen krijgt een knauw,
als van de ene op de andere dag een ziekenhuis omvalt.

Dat is een grote schok voor de patiënten,
voor familieleden,

en voor de artsen en verpleegkundigen,
die daar met veel toewijding hun werk deden.

Ik zeg u:

dit had zo niet mogen gebeuren.

Dit had voorkomen moeten worden.

Zorg moet voor iedereen beschikbaar,
bereikbaar en betaalbaar zijn.

In heel Nederland.

Ziekenhuizen zijn heel veel meer dan een 'stapel stenen';

En faillissementen zijn geen 'stresstest' voor de zorg, zoals de
minister in zijn eerste reactie zei.

Een ziekenhuis is geen bedrijf met klanten en contracten.

Zorg gaat over over de behandeling van en aandacht voor
kwetsbare mensen;

over de toewijding van het personeel.

In het debat woensdag schaarde de hele Tweede Kamer zich
achter de motie van Joba van den Berg,
om te voorkomen dat ziekenhuizen zomaar sluiten zonder dat is
nagedacht hoe de zorg in de regio kan worden gegarandeerd.

En daar gaan we het kabinet aan houden.

Maar hier speelt meer.

Want de fouten bij de ziekenhuizen de afgelopen weken, kennen een dieper, onderliggend probleem.

Het vindt zijn oorzaak in het *liberale* rendementsdenken, dat te ver is doorgedrongen in onze samenleving en dat ook in de woorden van de minister doorklonk.

Waarin bedrijfsrendement belangrijker is dan de zorg,
Waarin de registratie van de handeling door de verpleegkundige belangrijker wordt dan de aandacht voor de patiënt.

Ook hier komt de oplossing niet van de flanken.

De SP en andere linkse partijen schoten direct in de oude reflex.

De staat lost het voor u op en dan komt het allemaal goed.

Maar we weten dat het zo niet werkt.

Staat zorg leidt tot meer regels, hogere kosten, minder zorg en vooral lange wachtlijsten.

De oplossing ligt niet in de keuze voor of markt of overheid.

Maar in de keuze voor de samenleving zelf.

Ziekenhuizen die de zorg zien als een maatschappelijke opdracht, leveren de beste zorg, dichtbij en op maat.

En dat primaat van de samenleving geldt niet alleen voor de zorg.

Daarom pleiten wij voor een maatschappelijke diensttijd om jongeren meer te betrekken.

Daarom pleit Jaco Geurts al jaren voor een marktmeester die boeren een eerlijke prijs voor hun producten levert, waar de markt te zeer wordt gedomineerd door de macht van de grote ketens.

Daarom willen wij dat woningcorporaties hun maatschappelijke rol weer gaan uitvoeren.

Betaalbare woningen daar waar de markt niet levert.

En daarom kiezen wij ook in deze tijd voor een publiek omroepbestel,

om de kwaliteit van journalistiek en informatie te borgen, met veel ruimte voor regionale omroepen.

Deze voorbeelden laten zien dat andere keuzes mogelijk zijn.

Keuzes die belangrijke waarden, die we als samenleving delen,

beschermen en versterken.

Beste CDA-ers,

Samenwerken in plaats van polariseren.
Dat is ook het idee achter ons poldermodel.
Samenwerken over verschillende belangen heen.

Maar het is stil in de polder.
Nu de economie goed draait,
lijkt het of maatregelen wel even kunnen wachten.
Maar zo is het niet.
De wereld om ons heen is onzeker en volop in beweging.

Daarom moeten we nu stappen zetten.
Voor een nieuw pensioenstelsel.
Voor een betere bescherming voor ZPP'ers.
En voor een betere regeling voor loondoorbetaling bij ziekte.

Daarom roep ik de polder op de kracht van Nederland te her-
vinden,
en de samenwerking op te zoeken.

Het is onze traditie.

Al sinds de 19e eeuw onderscheiden confessionele partijen zich van de liberalen en socialisten door in de economie het overleg te zoeken.

Het is de basis onder een stabiele economie.

Het is de wederzijdse verantwoordelijkheid die ten grondslag ligt aan het Rijnlandse model.

Maar die verantwoordelijkheid is niet vrijblijvend.

Die doet soms pijn.

Het vraagt leiderschap en visie om de eigen achterban mee te krijgen in moeilijke voorstellen.

Zoals Ruud Lubbers en Wim Kok voor elkaar kregen bij het beroemde akkoord van Wassenaar.

Die verantwoordelijkheid is opnieuw nodig.

In de politiek en in de polder.

Bij de resoluties spraken we vanochtend over de problemen van werkende armen.

Het lot van mensen die met één of soms meerdere banen toch te weinig verdienen om rond te kunnen komen.

Een probleem waar te weinig aandacht voor is.

Daarom roep ik bonden en werkgevers op om ook dit punt op de agenda te zetten,

en in de SER gezamenlijk met voorstellen te komen.

Ik noemde de redenen waarom we vandaag in Groningen zijn.
Er is nog een reden.

Dat is 21 november, als in een heuse superwednesday in 37 gemeenten verkiezingen worden gehouden.

In deze regio in Groningen,
Haren en Ten Boer,
in het Hogeland,
in het Westerkwartier en over de grens in Noard-east Fryslân.

Gisteravond was ik nog met lijsttrekker Lieuwe Sytsma en wethouder Esther Hanemeijer in Dokkum bij het CDA-koffiehuis, waar voor de gelegenheid erwtensoep werd geserveerd.

Deze herindelingsverkiezingen zijn de opening van een belangrijk verkiezingsjaar.

Want in maart gaat Nederland naar de stembus voor de provinciale staten en de waterschappen;
en in mei kiezen we het nieuwe Europees parlement.

Niet iedereen ziet het belang van deze verkiezingen.

Jesse Klaver heeft al gezegd dat de provinciale verkiezingen 'een referendum voor het kabinet' worden.

Wat een arrogantie. Wat een gebrek aan respect voor de kiezer.
En voor de democratie.

Voor Groen Links zijn de provincies een bijzaak,
voor het CDA de hoofdzaak!

Want de provinciale statenverkiezingen gaan over belangrijke zaken dichtbij huis, die heel veel mensen direct raken.

Over het bouwen van huizen om het tekort aan te pakken,
over nieuwe wegen en openbaar vervoer,
maar ook over het klimaatbeleid,
en over cultuur en tradities dicht bij huis.

Ik zal alle twaalf provinciale CDA afdelingen bezoeken.

Om in de aanloop naar die verkiezingen te horen wat er bij u speelt.

Wat er bij u beter kan.

En vergeet niet:

Het CDA is de grootste lokale én de grootste provinciale partij.

We zijn zo sterk door de sterke samenwerking tussen lokaal, provinciaal en landelijk.

Daarom kunnen we met elkaar ook deze verkiezingen winnen!

Beste CDA vrienden,

Afgelopen maandag presenteerde ik een boek over mijn voorvader, Gerlacus Buma.

Zijn vader kwam uit Friesland,
zijn moeder uit Groningen.

Hij leefde twee eeuwen geleden in een tijd die nog veel onzekerder en onrustiger was dan nu.

Tijdens het lezen van zijn brieven dacht ik vaak na over hoe ons land de afgelopen twee eeuwen is opgebouwd door miljoenen Nederlanders zoals hij.

Mensen die niet in hun eentje de loop van de geschiedenis bepaalden.

Maar gezamenlijk deden ze dat wel.

Een betere toekomst is onze gezamenlijke opgave.

Door vertwijfeling en wantrouwen heen,
zekerheid en vertrouwen te bieden.

Voor een land dat we door willen geven.

Daar ga ik,

met u,

graag het land voor in.

